

T.B.M.M.
BARIŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

BDP

Sayı: 24
Tarih: 11.01.2010

10/560

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Satışa çıkarılan Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'ye (TŞFAŞ) ait kar eden fabrikaların özelleştirilmesiyle birlikte gerek şeker piyasasında yaşanacak sorunların gerekse de topraktan en yüksek düzeyde yararlanılan şeker pancarı tarımı işgücü açısından doğacak sıkıntıların araştırılması ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1-M. NURİ YAMAN	MUŞ
2-GÜLTAN KIŞANAK	DİYARBAKIR
3-SELAHATTİN DEMİRTAŞ	DİYARBAKIR
4-EMİNE AYNA	MARDİN
5-AKIN BİRDAL	DİYARBAKIR
6-AYLA AKAT ATA	BATMAN
7-BENĞİ YILDIZ	BATMAN
8-FATMA KURTULAN	VAN
9-HASİP KAPLAN	ŞIRNAK
10-HAMİT GEYLANİ	HAKKARİ
11-İBRAHİM BİNİCİ	ŞANLIURFA
12-MEHMET NEZİR KARABAŞ	BİTLİS
13-MEHMET UFUK URAS	İSTANBUL
14-OSMAN ÖZÇELİK	SİİRT
15-ÖZDAL ÜÇER	VAN
16-PERVİN BULDAN	İĞDIR
17-SEBAHAT TUNCEL	İSTANBUL
18-SEVAHİR BAYINDIR	ŞIRNAK
19-SIRRI SAKIK	MUŞ
20-ŞERAFETTİN HALİS	TUNCELİ

GEREKÇE

Bilindiği üzere Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş'ye (TŞFAŞ) ait 25 fabrikadan karda olan Çarşamba, Çorum, Kastamonu, Kırşehir, Turhal ve Yozgat fabrikaları 11 Eylül'de satışa çıkarıldı.

Satışa çıkarılan altı fabrikanın kar ediyor olması dikkat çekici bir gelişme olarak durmaktadır. TŞFAŞ'ın 2008 yılı karının 3 milyar 193 milyon TL olduğu belirtiliyor.

Söz konusu fabrikaların satışıyla birlikte TŞFAŞ zarar etmeye başlayacağı gibi, bu durumda Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde bulunan fabrikalar da ya kapatılma ya da yok pahasına satılma tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır. Ege Üniversitesi'nden bir grup öğretim üyesi de bu tehlikeye dikkat çekerek, bu satışların tarıma zarar vereceği, kırsal kesimde işsizliği körükleyeceği ve şeker piyasasında uluslar arası tekellerin denetimini pekiştireceği uyarısında bulunuluyor.

Şeker Yasası'yla birlikte daha önce satılan fabrikaların özelleştirilmesi ekonomiye büyük zarar vermiştir. TŞFAŞ aracılığıyla şeker tarımının ekonomiye sağladığı katkıların, 2001 yılında çıkarılan Şeker Yasası ile sekteye uğramaya başlamıştır. Bu yasa ile kimi fabrikalar satılırken, pancardan elde edilen şeker üretimine de kota getirilmiştir. Kota ile toplam şeker üretimi içinde nişasta bazlı şekerin (NBS) payı yüzde 15'e çıkarıldı. Yapılan araştırmalarda bu oran AB ülkelerinde ortalama yüzde 2 civarındadır. Bu kotanın en büyük şeker üreticisi olan Fransa'da yüzde 0.5, Almanya'da yüzde 1'in altında olup NBS'nin büyük ölçüde Genetiği Değiştirilmiş Organizma'lı (GDO) mısırdan elde edilmektedir.

Şeker Yasası, pancar ekim alanlarının daralmasına, şeker fabrikalarının düşük kapasite ile çalışmasına ve yüksek yoğunluklu tatlandırıcı (YYT) dışalımının patlamasına neden olmaktadır. Şeker Kurulu, sadece 2009 yılının ilk 8 ayında, 172 bin 42 ton şekere eşdeğer YYT dışalmı için uygunluk belgesi vermiştir. Kayıtlı olarak yapılan YYT yanında, önemli miktarda kimyasal tatlandırıcının Türkiye'ye kaçak olarak girdiği de tahmin edilmektedir. Bunların sonucunda, ekonomi olumsuz etkilenmekte, pancar çiftçisi ve TŞFAŞ'a ait fabrikaların bir kısmı zarar etmektedir. Yasadan karlı çıkanlar ise, NBS ve kimyasal tatlandırıcı üreticileri ile şeker ticareti yapan uluslararası tekeller olmaktadır.

Devletin elinde kalan şeker fabrikalarının satışa çıkarılmaması, topraktan en yüksek düzeyde yararlanılan şeker pancarı tarımı işgücü açısından büyük önem taşıyor. Dört yüz elli binin üstünde çiftçi ailesi geçimini pancardan sağlıyor. Hasat döneminde sayıları yüz bini geçen mevsimlik tarım işçisi çalışıyor. Şeker fabrikalarında, daimi ve mevsimlik binlerce işçi çalıştırılıyor.

Bu nedenlerle bir meclis araştırması açılması ve araştırma komisyonu kurulması gerekmektedir.